

Sygn. akt VII P 48/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Katarzyna Błażejowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Artur Kluskiewicz

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w B.

o odsetki

- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.622,28 (dwa tysiące sześćset dwadzieścia dwa 28/100) złote tytułem odsetek za nieterminową wypłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i dodatkowy;
- kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sędzia Katarzyna Błażejowska

Sygn. akt VII P 48/22

UZASADNIENIE

Powód A. M. (1) w pozwie wniesionym do tutejszego Sądu domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Komendanta Wojewódzkiego Policji w B. kwoty 2.622,28 zł tytułem odsetek za opóźnienie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i dodatkowy, a nadto zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 27 lutego 2019 r. został zwolniony ze służby w Policji i otrzymał ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy, który został wypłacony mu w niespornej kwocie 23.031,26 zł. Jednakże kwota ekwiwalentu została wypłacona dopiero w dniu 27 listopada 2020 r. Organy Policji odmówiły natomiast wypłaty odsetek z tytułu nieterminowego wypłacenia ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego i dodatkowego. Podstawą odmowy był brak jednoznacznego przepisu prawnego w tej kwestii. Zdaniem powoda funkcjonariusz Policji ma prawo do dochodzenia odsetek przed sądem powszechnym na podstawie art. 481 Kodeksu cywilnego, a ten stan rzeczy potwierdza ugruntowane orzecznictwo sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na powyższe pozwany, reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, że w dniu 27 lutego 2019 r. powód został zwolniony ze służby w Policji, a ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy wypłacono mu w dniu 27 listopada 2020 r. Pozwany nie zgodził się jednak ze stanowiskiem powoda, iż uprawnienie do roszczenia odsetkowego mu przysługuje z uwagi na fakt, że w okresie przed wyjściem w życie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1610) nie było możliwości dokonania czynności materialno-technicznej, którą jest naliczenie i wypłata ekwiwalentu. Odpowiednie przepisy weszły w życie dopiero w dniu 1 października 2020 r. i dopiero od tego dnia przysługiwało prawo dochodzenia roszczenia w wysokości określonej w ustawie. Roszczenie jest więc nieuzasadnione i przedwczesne, gdyż w określonej przez powoda dacie brak było podstaw prawnych do wypłaty świadczenia w wysokości wynikającej z ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód A. M. (1) w okresie od 11 stycznia 1984 r. do 27 lutego 2019 r. pełnił służbę stałą w Policji w stopniu podinspektora. W dniu zwolnienia pełnił służbę w Komendzie Wojewódzkiej Policji w B. na stanowisku eksperta Zespołu do spraw Wykroczeń i Dzielnicowych Wydziału Prewencji. Powód został zwolniony ze służby w związku z przejściem na emeryturę.

Okoliczności bezsporne

Powód otrzymywał uposażenie miesięczne w łącznej kwocie 8.134,00 zł, na które składały się następujące składniki: uposażenie zasadnicze wg. 9 grupy zaszerogowania i mnożnika 2,391 w kwocie 3.640,00 zł; dodatek z tytułu wysługi lat (35% uposażenia zasadniczego) w kwocie 1.274,00 zł, dodatek za stopień podinspektora w kwocie 1.420,00 zł oraz dodatek służbowy w kwocie 1.800,00 zł.

W 2019 r. powodowi przysługiwało 26 dni urlopu wypoczynkowego oraz 13 dni urlopu dodatkowego, których nie wykorzystał, natomiast w 2018 r. nie wykorzystał 29 dni urlopu (łącznie 68 dni). W dniu zwolnienia ze służby nie otrzymał ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy. Należność w kwocie 23.031,26 zł wypłacono A. M. (2) dopiero w dniu 27 listopada 2020 r. Ponadto kwotę uregulowano bez odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Wobec tego powód w piśmie z dnia 5 stycznia 2021 r. wezwał Komendanta Wojewódzkiego Policji w B. do zapłaty na swoją rzecz kwoty 2.622,28 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie. W odpowiedzi na pismo powoda Komendant Wojewódzki Policji w B. postanowieniem z dnia 18 stycznia 2022 r. odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie wypłaty odsetek od niewypłaconego w terminie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy. Komendant argumentował decyzję tym, że ustawa o Policji oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze, nie zawierają regulacji, która przyznaje organom Policji kompetencje do rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Dowód: świadectwo służby, zaświadczenie o uposażeniu – akta osobowe, wezwanie przedsądowe – k. 6, postanowienie nr (...) Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 18 stycznia 2022 r. – k. 8-9

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy oraz aktach osobowych powoda. Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zebrane w toku postępowania, które nie budziły wątpliwości Sądu, co do ich zgodności z rzeczywistym stanem sprawy.

Podnieść należy, iż okoliczności sprawy nie były w zasadniczych kwestiach sporne pomiędzy stronami, a rozstrzygnięcia wymagała kwestia prawna. Powód w niniejszej sprawie domagał się bowiem zasądzenia odsetek

powstałych na skutek opóźnienia w wypłacie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i dodatkowy. W tym miejscu Sąd wskazuje zatem, iż prawo do tego ekwiwalentu wynika z art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 tekst jedn. ze zm.), który stanowi, że policjant zwalniany ze służby otrzymuje m.in. ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe. Metodologię obliczania ekwiwalentu określa art. 115a ustawy o Policji, który od dnia 1 października 2020 r. stanowi, że ekwiwalent pieniężny za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego ustala się w wysokości 1/21 części miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego policjantowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Zmiana treści przepisu wywołana została wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r. sygn. akt K 7/15 (Dz. U. z 2018 r. poz. 2102), w którym Trybunał uznał, że art. 115a w zakresie, w jakim ustala wysokość ekwiwalentu pieniężnego za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego w wymiarze 1/30 części miesięcznego uposażenia jest niezgodny z art. 66 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji RP. Przepis w tym brzmieniu utracił moc z dniem 6 listopada 2018 r.

Komenda Wojewódzka Policji w B., mimo ustania stosunku służbowego powoda z dniem 27 lutego 2019 r., nie wypłaciła mu należnego ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i dodatkowy, powołując się na brak normy prawnej, która pozwoliłaby na jego obliczenie. Do wypłaty doszło dopiero w dniu 27 listopada 2020 r., a więc po nowelizacji przepisu z art. 115a ustawy o Policji. Powód twierdził, że w ten sposób powstało opóźnienie i z faktu tego opóźnienia wywodził prawo do odsetek, wskazując, iż jego żądanie znajduje uzasadnienie w przepisach Kodeksu cywilnego.

W ocenie Sądu, roszczenie powoda było uzasadnione. Funkcjonariusz policji ma bowiem prawo do dochodzenia przed sądem powszechnym odsetek z tytułu nieterminowego otrzymania uposażenia, ale również pozostałych świadczeń pieniężnych związanych ze służbą. Należy przy tym podkreślić, że ustawa o Policji nie zawiera przepisu, który ustanawiałby prawo do odsetek w przypadku opóźnienia w wypłacie należności z tytułu służby, a podstawą materialnoprawą jego roszczeń w tym przedmiocie jest art. 481 § 1 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Kwestia ta obecnie nie budzi już żadnych wątpliwości, a potwierdzenie tego stanowiska znajduje swoje uzasadnienie w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym prawa funkcjonariuszy Policji oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej do żądania odsetek z tytułu nieterminowego otrzymania uposażenia. Tytułem przykładu można przywołać m. in. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., III PZP 1/05, OSNP 2006/15-16/227, która pomimo zmian ustawodawczych nie straciła aktualności w wyżej wymienionych kwestiach, czy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2009 r., II PZP 7/09, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 227, str. 618 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2013 r., II PK 294/12, Legalis nr 768548.

Odnosząc się z kolei do argumentacji strony pozwanej, że nie miała możliwości wypłaty ekwiwalentu za urlop z uwagi na zaistniałą skuteczną wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r. lukę prawną, która uniemożliwiła ustalenie jego wysokości, wskazać należy, że obecnie utrwalony jest pogląd, iż uzupełnienia derogowanej treści art. 115a ustawy o Policji winno nastąpić przez przyjęcie wykładni ustalonej przez Trybunał w powoływanym już wyżej w wyroku z dnia 30 października 2018 r. Należało więc zrekonstruować normę wyrażającą treść, że ekwiwalent pieniężny za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego oraz za każde rozpoczęte 8 godzin niewykorzystanego czasu wolnego przysługującego na podstawie art. 33 ust. 3 ustala się w wysokości przysługującego zwalnianemu ze służby policjantowi w danym okresie wynagrodzenia za jeden dzień roboczy.

Także Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 stycznia 2021 r. (III OSK 3087/21, Legalis nr 2532119) dotyczącego odmowy wypłaty wyrównania ekwiwalentu, nie podzielił stanowiska, które prezentuje strona pozwana w niniejszej sprawie, że na dzień wydania decyzji administracyjnej w systemie prawnym nie było normy ustawowej odnoszącej się do ustalania należnego ekwiwalentu pieniężnego z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego. NSA wskazał, że podstawa prawna do ustalenia ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy lub dodatkowy pozostała w systemie prawnym, tzn. art. 115a ustawy o Policji zachował walor konstytucyjności w odniesieniu do prawa policjantów zwalnianych ze służby do ekwiwalentu

pieniężnego (...). Podkreślił też, że „nie można odnosić problemu istnienia normy prawnej będącej podstawą ustalenia uprawnień jej adresata wyłącznie do kwestii technicznych związanych z brakiem ustalenia przez ustawodawcę (albo choćby wskazanego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku o sygn. akt K 7/15) czynnika odpowiadającego ułamkowej części miesięcznego uposażenia zasadniczego z dodatkami o charakterze stałym”. NSA zaznaczył, że „sposób obliczania wysokości ekwiwalentu pieniężnego, który pozwoliłby policjantom za każdy dzień niewykorzystanego urlopu otrzymać ekwiwalent rekompensujący w pełni poniesioną stratę, jest określony w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego”. Trybunał jednoznacznie stwierdził, że świadczeniem ekwiwalentnym za przepracowany dzień urlopu jest wynagrodzenie za jeden dzień roboczy. Taki sposób obliczania wartości jednego dnia urlopu wynika z faktu, że urlop wypoczynkowy liczony jest wyłącznie w dniach roboczych. Ekwiwalent będący substytutem urlopu powinien więc odpowiadać wartości tego świadczenia w naturze. Obliczając wysokość należnego skarżącemu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy należy ilość dni urlopu przemnożyć przez wysokość uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego skarżącemu na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym przysługującego mu za 1 dzień roboczy na dzień zwolnienia ze służby.

Zaprezentowane stanowisko, obecne także w orzecznictwie wielu sądów administracyjnych, Sąd Rejonowy rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela. Oznacza to, że w dacie ustania stosunku służby powoda nie istniały przeszkody do wypłaty ekwiwalentu za urlop. Kwestie techniczne, na które powołuje się pozwany nie mają znaczenia, gdyż możliwe, a nawet konieczne było zastosowanie mechanizmu wyliczenia ekwiwalentu za urlop, który został wskazany w przywołanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W konsekwencji pozwany pozostawał w opóźnieniu w wypłacie ekwiwalentu za urlop w okresie od 28 lutego 2019 r. do 27 listopada 2020 r. Stan ten uzasadniał prawo do odsetek zgodnie z przywołaną regulacją art. 481 § 1 k.c.

W tym stanie rzeczy Sąd zasądził na podstawie wskazanego przepisu tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie dochodzoną pozwem kwotę, tj. 2.274,18 zł, o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach sądowych orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 97 i 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.). Obie strony procesu były z mocy prawa zwolnione od ponoszenia kosztów sądowych (art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy), a zatem w tej sytuacji brak jest podstaw do obciążania którejkolwiek ze stron tymi kosztami, które musiał w związku z tym ponieść Skarb Państwa (por. uchwałę SN z dnia 8 stycznia 2008 r., II PZP 8/07).

Sędzia Katarzyna Błażejowska